

การพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุ
ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า
จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

Development of Quality Financial Planning Courses for
Elderly Persons to Achieve a Good Quality of Life and
Sustainable Self-sufficiency in the Lower
Central Region Part 1

ศิริรัตน์ เช็งเส้ง¹ และ บุตรศรีนทร์ แสงสว่าง²

Sirirat Chengseng and Butsarin Sangsawang

วันที่ส่งบทความ: 12 ธันวาคม 2566, วันที่แก้ไขบทความ: 15 มีนาคม 2567,

วันที่ตอบรับบทความ: 3 พฤษภาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการในการวางแผนทางการเงิน และพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยประยุกต์ ประชากร คือ ผู้สูงอายุ 4 จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1 ผู้สูงอายุมีความต้องการในการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการด้านโอกาสสร้างความมั่นคงทางการเงินมากที่สุด 2 การพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า โดยมี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ Microsoft Power Point และรูปแบบคลิปวิดีโอ และหลักสูตรฯ ดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 บท หลังจากมีการพัฒนาแล้ว ทั้ง 4 จังหวัด มีต้นแบบของผู้สูงอายุ ได้แก่ 1) จังหวัดกาญจนบุรี มีการพัฒนาอาชีพใหม่ให้แก่ผู้สูงอายุ 2) จังหวัดราชบุรี เกิดธนาคารออมของ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อีเมล sirirat9944@kru.ac.th

Assistant Professor Asst., Accountancy, Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University. E-mail: sirirat9944@kru.ac.th.

² อาจารย์ประจำสาขาบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อีเมล ajae@kru.ac.th

Lecturer/Co-research, Accountancy, Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University

ผู้สูงอายุ 3) จังหวัดสุพรรณบุรี มีการจัดการตั้งชมรมผู้สูงอายุ และพัฒนาอาชีพใหม่ให้แก่ผู้สูงอายุ
4) จังหวัดนครปฐม มีการสร้างอาชีพใหม่ให้แก่ผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิตที่ดี หลักสูตรการวางแผนทางการเงิน

Abstract

This research article aimed to 1) study the needs of financial planning 2) develop financial planning courses for elderly persons for good quality of life and sustainable self-sufficient. This research is an applied research. The sample groups were the elderly persons from 4 provinces in lower central region of Thailand, in each group included 400 persons, using questionnaire as a tool. Statistics used to analyze the data were frequency distribution, percentage, average, and standard deviation. The result found that 1. the needs of the elderly persons in financial planning in their senior years for good quality of life, was overall at a high level with the greatest need for opportunities to create financial wealth. 2. The development of financial planning courses for elderly persons for good quality of life and sustainable self-sufficient were in 2 formats namely Microsoft PowerPoint slides and video clips, which including 3 chapters. After the development, the 4 provinces have their own elderly role models: 1) Kanchanaburi province had developed new careers for the elderly persons 2) Ratchaburi province had established the saving bank for the elderly persons 3) Suphanburi province had established the community and had developed new careers for the elderly persons 4) Nakhon Pathom province had created new careers for the elderly persons.

Keywords: Elderly Persons, Quality of Life, Financial Planning Courses

บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจะพบว่า การสูงวัยของประชากรเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก สะท้อนให้เห็นว่าปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Department of Elderly Affairs, 2020) สำหรับประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุมาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 และกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุระดับสมบูรณ์ใน พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจึงมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต เป้าหมายการพัฒนาประเทศจึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาว โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ

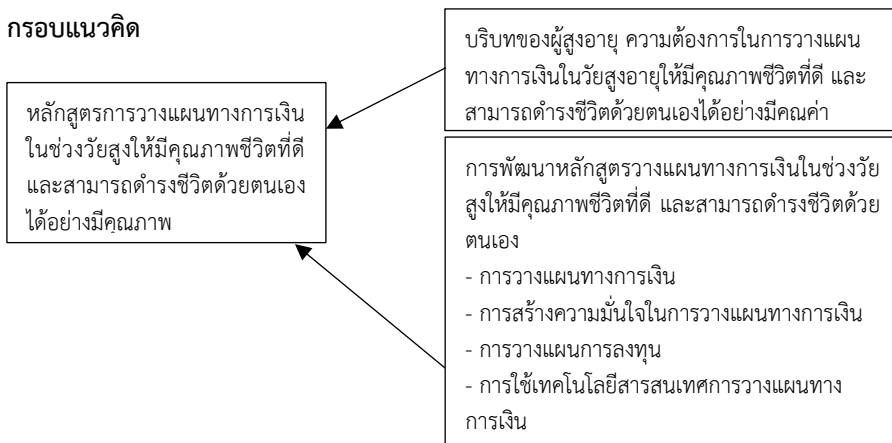
การขับเคลื่อนงาน ด้านผู้สูงอายุ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

งานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทยได้รับความสนใจและเป็นที่ต้องการเมื่อภาวการณ์สูงวัยของประชากรได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมชัดเจนมากขึ้น จากการศึกษาสถิติโครงสร้างประชากร พบว่า ประเทศไทยพัฒนาแล้วมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมสูงอายุเร็วกว่าประเทศกำลังพัฒนา ประเด็นที่น่ากังวลคือ คนไทยจำนวนมากยังไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องออมเพื่อวัยเกษียณ (Pinthong, 2021) ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นสิ่งเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการเนื่องจากผู้สูงอายุ จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นเมื่อปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดด้านเศรษฐกิจถือเป็นประเด็นสำคัญ ที่ส่งผลต่อการเป็นผู้สูงอายุ (Kanthawong, 2019) และจากการสำรวจข้อมูลของประชากรของจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี พบว่า ประชากรขาดการวางแผนและการจัดการทางการเงิน ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของพื้นที่ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีก่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน จึงนำมาสู่การศึกษาวิจัยเรื่อง “โครงการวิจัยและนวัตกรรมชุมชนต้นแบบผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตทางการเงินที่ดี อย่างมีคุณค่า จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงวัยสูงให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของผู้สูงอายุในช่วงสูงอายุ ความต้องการในการวางแผนทางการเงินให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา การวิจัยเรื่องนี้จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ ภายใต้แบบสอบถามและคำนิยามศัพท์

1.1 บริบทของผู้สูงอายุ ความต้องการในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุ และหลักการพัฒนาผู้สูงอายุในด้านทักษะต่าง ๆ ในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า

1.2 พัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า

2. ขอบเขตการวิจัยด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัย (Population) คือ ผู้สูงอายุ ที่มีข้อมูลผู้สูงอายุทางทะเบียนราษฎร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี จำนวนประชากรทั้งสิ้น 677,071 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2564) จำนวนดังกล่าว รวมประชากรเพศชายและเพศหญิง ที่มีช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป แสดงรายละเอียดได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรของผู้สูงอายุ จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

รายชื่อจังหวัด	จำนวนประชากร (คน)
ราชบุรี	174,963
กาญจนบุรี	145,131
สุพรรณบุรี	183,189
นครปฐม	173,788
จำนวนประชากรทั้งสิ้น	677,071

ที่มา: (Department of Provincial Administration, 2021)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (Sample Size) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากจำนวนประชากรเพื่อกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 400 คน ในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned}
 N &= \text{ขนาดของประชากร} \\
 e &= \text{สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้} = 5 \% \\
 &= 0.05 \\
 \text{ดังนั้น} \quad n &= \frac{677,071}{[1 + 677,071 (0.05)^2]} \\
 &= 400 \text{ คน}
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

รายชื่อจังหวัด	จำนวนประชากรของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ราชบุรี	103
กาญจนบุรี	86
สุพรรณบุรี	108
นครปฐม	103
จำนวนประชากรทั้งสิ้น	400

ที่มา : (Chengseng, 2022)

เกณฑ์การคัดเลือกของกลุ่มเป้าหมาย

1) ตัวแทนผู้สูงอายุ ที่มีข้อมูลผู้สูงอายุทางทะเบียนราษฎร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป-70 ปี

2) เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี รับรู้และเข้าใจภาษาไทย สามารถอ่านออกเขียนได้ และสามารถให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามได้อย่างถูกต้อง โดยขอความอนุเคราะห์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการคัดเลือกตัวแทนผู้สูงอายุดังกล่าว

3) เป็นผู้ที่มีสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยและสามารถเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดโครงการ

เกณฑ์การคัดออกของกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่ไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดโครงการ

3. ขอบเขตการวิจัยด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการทำวิจัย 1 ปี เดือนตุลาคม 2564 ถึง เดือนกันยายน 2565

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย คำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) ทั้งแบบเลือกตอบและแบบแสดงความคิดเห็นเป็นระดับตามเกณฑ์ที่กำหนด และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บริบทของผู้สูงอายุ ในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า

ตอนที่ 3 ความต้องการในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า

ตอนที่ 4 หลักการพัฒนาผู้สูงอายุ ได้แก่ ทักษะการวางแผนทางการเงิน ทักษะการสร้างความมั่นใจในการวางแผนทางการเงิน ทักษะการวางแผนการลงทุน ทักษะการใช้เทคโนโลยีการวางแผนทางการเงิน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ ที่สร้างขึ้น ได้แก่ แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนผู้สูงอายุที่มีข้อมูลผู้สูงอายุทางทะเบียนราษฎรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ จำนวน 4 จังหวัด จำนวน 400 คน โดยคณะผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลใน 4 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประมวลผล ด้วยคอมพิวเตอร์โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแสดงการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลบริบทของผู้สูงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแสดงการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการในการวางแผนทางการเงิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และสรุปผลการวิจัย โดยกำหนดระดับ

ความคิดเห็นโดยใช้มาตรวัดของ (Likert Scale, 1932) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดช่วงระดับของความคิดเห็น ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5

ระดับ 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4

ระดับ 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3

ระดับ 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2

ระดับ 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น มีดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 ความหมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์หลักการพัฒนาผู้สูงอายุในด้านทักษะต่างๆ ในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่ กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย โดยกำหนดระดับความคิดเห็นโดยใช้มาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดช่วงระดับของความคิดเห็น ออกเป็น 5 ระดับ เช่นเดียวกับตอนที่ 3

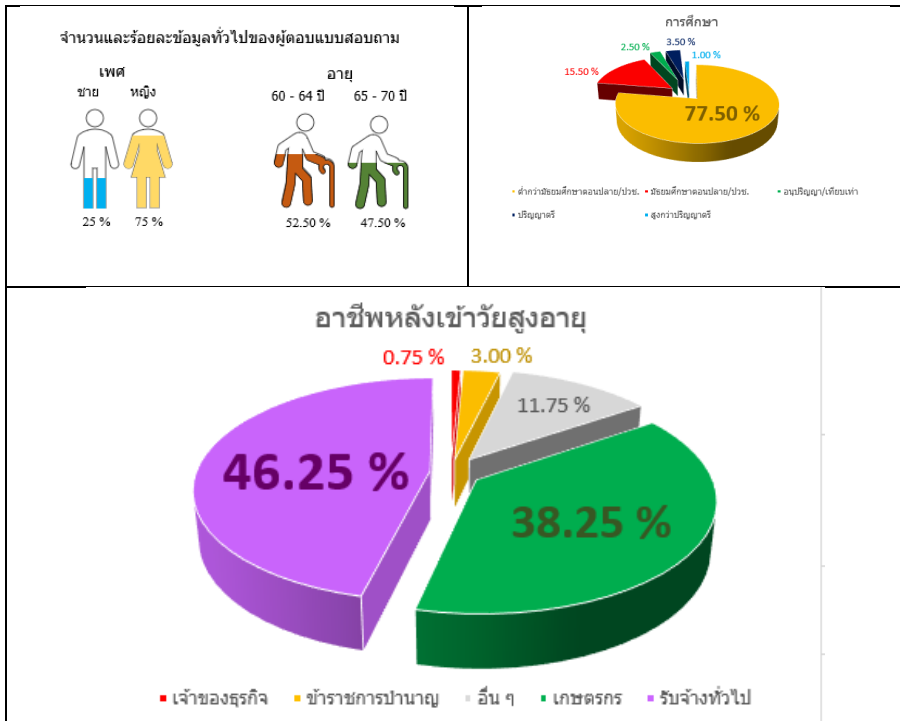
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

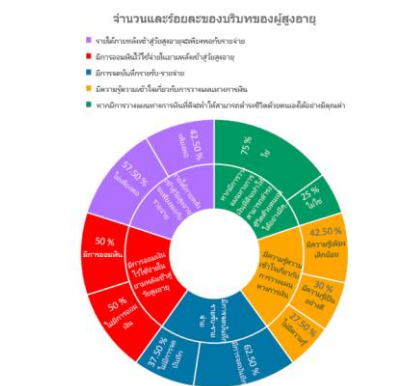
ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นการพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า จังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ที่มา : (Chengseng, 2022)

2) บริบทของผู้สูงอายุ

3) ความต้องการในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า พบว่า

ภาพที่ 2 ความต้องการในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุ
ที่มา : (Chengseng, 2022)

4) การพัฒนาผู้สูงอายุในด้านทักษะต่างๆ ในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า พบว่า การพัฒนาทักษะการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับมาก การพัฒนาทักษะการสร้างความมั่นใจในการวางแผนทางการเงิน การพัฒนาทักษะการวางแผนการลงทุน และการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า โดยมีหลักการพัฒนาผู้สูงอายุ คือ ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาการวางแผนทางการเงิน ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีทางด้านการวางแผนทางการเงิน สร้างความมั่นใจในวางแผนการทางการเงินให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี แผนการลงทุนสำหรับผู้สูงอายุ เทคโนโลยีสารสนเทศ การวางแผนทางการเงิน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับบริบทของผู้สูงอายุ ความต้องการในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุ รวมถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้สูงอายุ องค์กรส่วนท้องถิ่น และนักวิจัย ซึ่งมีมติร่วมกันในการพัฒนาจัดทำหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ และเป็นการยกระดับศักยภาพของผู้สูงอายุในการวางแผนทางการเงินให้มีประสิทธิภาพ และให้สามารถผู้สูงอายุมีคุณภาพกายและสุขภาพใจที่ดี โดยหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 หลักสูตรการวางแผน

ทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า ในรูปแบบ Microsoft PowerPoint รูปแบบที่ 2 หลักสูตรการวางแผนทางการเงิน ในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า ในรูปแบบคลิปวิดีโอ 3 บท และหลักสูตรฯ ดังกล่าว แบ่งออกเป็น 3 บท โดยสามารถเข้าเรียนรู้ได้ที่ https://www.youtube.com/playlist?list=PLbkfANGZs7KUZjv5QWlJJJmyghY-ysn_V

ภาพที่ 3 หลักสูตรการวางแผนทางการเงิน ในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี
ที่มา : (Chengseng, 2022)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยมีประเด็นสำคัญเพื่อนำมาอภิปรายผลการวิจัยจากข้อค้นพบต่างๆ ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการในการวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า พบว่า ด้านการออมและการลงทุน ด้านการจัดการสินทรัพย์ ด้านสภาพคล่องทางการเงิน ด้านการจัดการภาระหนี้สิน และด้านโอกาสสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Kittimahachai, 2017) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการวางแผนการใช้ชีวิต การวางแผนเรื่องการเงิน และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การวางแผนการใช้ชีวิต การวางแผน เรื่องการเงิน และการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีที่มี

ผลต่อการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Makkear, 2022) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมด้านการเงินเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประชากรวัยทำงานในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรวัยทำงานในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน ทำให้ความพร้อมด้านการเงิน ของประชากรวัยทำงาน ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ต่างกัน และประชากรวัยทำงานในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ มีโรคประจำตัวและไม่มีโรคประจำตัว ต่างกันทำให้ความพร้อมด้านการเงิน ของประชากรวัยทำงาน ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานครไม่ต่างกัน

2. การพัฒนาผู้สูงอายุในด้านทักษะต่างๆ ในวัยสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า พบว่า การพัฒนาทักษะการวางแผนทางการเงิน อยู่ในระดับมาก การพัฒนาทักษะการสร้างความมั่นใจในการวางแผนทางการเงิน การพัฒนาทักษะการวางแผนการลงทุน และการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีการวางแผนทางการเงิน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Tevaleadsakun, 2016) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง กรณีศึกษาเทศบาลนครรังสิต พบว่า **ศักยภาพของผู้สูงอายุ** (1) ด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความคิด ที่เป็นระบบ มีประสบการณ์ มีความรู้ มีความคิดเป็นผู้นำ และมีการสื่อสารที่ชัดเจนพอสมควร (2) ด้านการทำงาน คือ ผู้สูงอายุเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้ความรู้ ความรู้ความเชี่ยวชาญมาช่วยพัฒนาชุมชน (3) ด้านการมีส่วนร่วมและการอยู่ในสังคม คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความยินดีมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน **ความต้องการของผู้สูงอายุ** (1) ด้านร่างกาย คือ ต้องการศูนย์สุขภาพ และการดูแลตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ (2) ด้านพัฒนาความรู้ คือ ต้องการการอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ (3) ด้านรายได้และสวัสดิการสังคม คือ ต้องการรายได้จากเบี้ยยังชีพที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และ (4) ด้านครอบครัวและสังคม คือ ต้องการให้ลูกหลานดูแลเอาใจใส่ตนอย่างใกล้ชิดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ **แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง** (1) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ คือ การจัดกิจกรรมสันทนา การให้กับผู้สูงอายุ (2) ด้านอาชีพ คือ การเชิญวิทยากร อาจารย์สอนอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และ (3) ด้านการบริหารจัดการ คือ การจัดตั้งชมรม 11 ชมรม มีประธานชมรมเป็นตัวแทนประสานงาน

3. การจัดทำหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้สูงอายุ องค์กรส่วนท้องถิ่น และนักวิจัย ซึ่งมีมติร่วมกันในการพัฒนาจัดทำหลักสูตรการวางแผนทางการเงินในช่วงสูงอายุ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ และเป็นการยกระดับศักยภาพของผู้สูงอายุในการวางแผนทางการเงินให้มีประสิทธิภาพและให้สามารถผู้สูงอายุมีคุณภาพกาย และสุขภาพใจที่ดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Chanikay, 2018) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยสูงอายุสำหรับผู้ใหญ่วัยทำงานในพื้นที่เทศบาลตำบล

วางแผนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1. ชุมชนยังไม่ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านการเงินส่วนบุคคล แต่กลุ่มผู้ใหญ่ วัยทำงานมีความต้องการความรู้ด้านการออมเงิน เพื่อวัยสูงอายุขึ้นในชุมชน 2. การพัฒนาหลักสูตรฯ สมาชิกได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และได้ตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำหลักสูตร 3. การประเมินผลการจัดหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น หน่วยงานท้องถิ่น ควรส่งเสริมหรือ
ตั้งเป็นนโยบายให้ผู้สูงอายุเกิดการพัฒนาดตนเองหรือการออมเพื่อทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการจัดทำแนวทางส่งเสริมในการนำหลักสูตรฯ เพื่อให้ผู้สูงอายุตระหนักถึง
การวางแผนทางการเงิน เพื่อใช้ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- Chanikay, A. (2018). Developing a personal money management curriculum for the elderly for working adults in the area of Luang Nuea Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province. Retrieved March, 25, 2022, from <https://archives.mju.ac.th/mjunorth/search.php?txtsearch=%E>.
- Department of Elderly Affairs. (2020). Elderly statistics. Retrieved March, 15, 2022, from <http://www.dop.go.th/th/know/side/1>.
- Department of Provincial Administration, Ministry of Interior. (2021). Statistics on Thai elderly Thai nationality and Name listed in house registration in January 2022. Retrieved March, 30, 2022, From http://www.dopa.go.th/main/web_index.
- Kanthawong, P., & Keadthikunwong, N. (2019). Caring for the elderly Lessons from Kobe. Khon Kaen: Publisher prints cheaply Khon Kaen.
- Kittimahachai, S. (2017). Study of life planning financial planning learning development Technology that has an impact on retirement preparation Operational level employees of private companies in Bangkok. Retrieved March, 25, 2022, form http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/3376/1/saruti_kitti.pdf.

- Likert, A. (1932) . Technique for the Measurement of Attitude. Archives Psychological.
- Makkear. K. (2022). Factors affecting financial readiness to enter society Elderly people of the working age population in Panhuman District Bangkok. Retrieved March, 30, 2022, from <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/mmm25/6314131021.pdf>.
- Pinthong, J., Jittinan, T., Sangsuksan, P., & Kullanatsiri, N. (2021). Aging society and challenges in the Thai labor market. Retrieved Retrieved March, 30, 2022, from <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/Ag eP eriodCohort.pdf>.
- Tevaleadsakun, N., Sirivorasakun, W., & Royyim, C. (2016). Guidelines for developing the elderly from a burden to a power Case study of Rangsit Municipality. Phranakhon Rajabhat University.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third edition. New York: Harper and Row Publication.